

Vischnaunca da Breil

**Uorden da satrar e da santeris dalla
vischnaunca da Breil**

2017

	I. Organisaziun, menaschi e survigilanza
1	Survigilanza ed execuziun
2	Pensums
	II. Uorden da satrar
3	Metter el vischi
4	Transport da baras
5	Liug da satrar
6	Lubientscha da satrar
7	Preparaziuns per satrar
8	Cuosts da satrar
9	Tuccar da miert e da sepultura
	III. Uorden da santeri
10	Proprietad
11	Intent
12	Procura dalla vischnaunca
13	Register da fossas
14	Uorden dallas fossas
15	Dimensiun dallas fossas
16	Occuppaziun dallas fossas
17	Temps da ruaus
18	Exhumaziun
19	Sligiar si fossas
20	Allontanaziun
21	Qualitad dils vischals
22	Ramas, segns fossas
23	Manteniment dalla fossa
24	Schurmetg dil santeri
25	Prescripziuns subordinadas
	IV. Determinaziuns finalas e penelas
26	Determinaziuns finalas
27	Vigur

Sebasond sin la lescha cantunala da sanadat dils 2 da december 1984 (Art. 12), statuescha la vischnaunca da Breil il suandont uorden da satrar e da santeris:

I. Organisaziun, menaschi e survigilanza

Art. 1

Survigilanza ed
execuziun

La survigilanza sur digl uorden da satrar e da santeris ei adossada alla suprastanza communal. Ella ei responsabla per l'execuziun digl uorden da satrar e da santeris.

Art. 2

Pensums

La suprastanza communal ha en special ils suandonts pensums:

- a) Relaschar las ordinaziuns pil diever e manteniment dils santeris.
- b) Survigilanza sur la construcziun da monuments, cruschs e ramas.
- c) Conceder la lubientscha e dar la disposiziun da rumir ed allontanar la fossa, suenter ch'il temps da ruaus ei spiraus.
- d) Conceder lubientschas extraordinarias per satrar baras da jasters.
- e) Nominar e survigilar il personal necessari per igl uorden da santeri.
- f) Controllar il register da fossas.

II. Uorden da satrar

Art. 3

Metter el vischi

Il miert astga vegnir mess el vischi, pér cura ch'in miedi, practicont en Svizra, ha constatau la mort da tal. Sto ei, muort motivs medicinali ni muort in savanzau process da smarschir dalla bara, buca vegnir ordinau da serrar il vischi pli baul, astga quel star aviarts tochen cuort avon la sepultura. Per metter el vischi baras cun prighel da contagiusedad, ein las prescripziuns federalas cumpetentas e decisivas.

Art. 4

Transport da baras

Transportar las baras ei cussa dils parents. Las prescripziuns specialas da confederaziun e cantun, ein resalvadas.

Art. 5

Liug da satrar Tuts morts sin intschess communal sco era tuttas baras, anfladas sin territori dalla vischnaunca da Breil, vegnan satrai en in dils santeris da nossa vischnaunca.
 Baras anfladas ni baras da personas, buca sesentas en vischnaunca, san vegnir satradas soli sco urna e la suprastonza communal decide, sin tgei santeri che quellas vegnan satradas.
 Negin sa muort motivs da cardientscha ed autra natira vegnir sclaus d'ina sepultura undreivla sin in dils santeris da nossa vischnaunca.
 La sepultura sa haver liug sil pli baul 48 uras suenter la mort, sto denton succeder sil pli 72 uras suenter la mort. En cass specials sa il medi districtual dar lubientschas excepziunalas. (Art. II cantunal)
 Sin giavisch dil miert ni da ses parents, sa la sepultura cun lubientscha dalla suprastonza communal da leu, era haver liug en in auter santeri public.

Art. 6

Lubientscha da satrar Personas, ch'ei buca stadas sesentas en vischnaunca, buca mortas en vischnaunca ed era buca anfladas mortas sin territori da vischnaunca, astgan vegnir satradas els santeris da vischnaunca mo cun ina lubientscha speciala dalla suprastonza communal da Breil.

Art. 7

Preparaziuns per satrar La canzlia communal ordinescha il cavar la fossa e preparar tier quel-
 la ed en cass specials, sco per exempel per baras anfladas sin territori da vischnaunca, per las qualas igl ei buca pusseivel d'eruir ils parents e responsabels, prepara ella tuttas mesiras necessarias per la sepultura.

Art. 8

Cuosts da satrar Per cavar e cuvierer la fossa, per tschentar la rama ed il crap fossa sco era per allontanar tala suenter il temps da ruaus, vegn adossau als artavels ina taxa pauschala

Art. 9

Tuccar da miert e da sepultura Il cuoz e la dimensiun dil tuchiez da sepultura, sedrezza suenter il re-
 glament da tuccar dalla mintgamai pertuccada pleiv.

III. Uorden da santeri

Art. 10

Proprietad Il terren dil santeri entuorn baselgia a Breil-vitg, Dardin e Danis-Tavanasa, vegn renconuschiu ed impurtau el cudisch funsil dalla

vischnaunca da Breil sco proprietad dalla respectiva pleiv ni baselgia. Las pleivs e baselgias surlaian il possess da tal terren alla vischnaunca politica per intent da duvrar e mantener quei terren sco santeri.

Art. 11

Intent Il santeri ei per nus tratsch benediu e survescha al davos ruaus terester da nos defuncts. Pietad ed engrazieivladad enviers els, pretendan da tuts vischins, da salvar el en duida honor e da tener el bein en uorden.

Art. 12

Procura dalla vischnaunca Alla vischnaunca ei surdada la procura da:

- Erecziun, engrondaziun e reparaturas
- Indrez da cavar fossa e da satrar
- Cavar fossa e satrar
- Tschentar la rama ed il crap (vegn mez dalla vischnaunca)

Art. 13

Register da fossas L'administraziun communal meina in plan dall'occuppaziun dil santeri, el qual il num, prenum, di da naschientscha e di da mort e tuts satrai ein dad impurtar continuadamein. Quei register dil mort ei da controlliar dalla suprastonza communal.

Art. 14

Uorden dallas fossas L'ordinaziun dalla successiun dallas fossas ed urnas da retscha sedrezza suenter il plan relaschaus dalla suprastonza communal. En las fossas ed urnas da retscha vegnan ils morts satrai en successiun continuada. Urnas san era vegnidas satradas en ina fossa existentia sche lezza exista buca pli ditg che 10 onns. Sin tut ils santeris existan retschas separadas specialmein per urnas. Cheu ein las urnas per regla da satrar en quellas fossas. Fossas da famiglia dat ei buca els santeris dalla vischnaunca da Breil.

Art. 15

Dimensiun dallas fossas La distanza denter las singulas fossas da retscha, ha da cumportar el pli pauc 50 cm e per urnas 30 cm.

Las fossas ein da cavar cun ina profunditad minimala da:

Per carschi ed affons sur 10 onns	1.50 m
Per affons sut 10 onns	1.20 m
Per urnas	0.80 m

Art. 16

Occuppaziun dallas fossas

Scadin vischi e scadina urna ei da satrar en ina fossa dapersei. Sin giavisch dil trapassau ni dils parents, san urnas era vegnidas satradas en ina fossa gia existenta ni pliras urnas astgan vegnir satradas ella medema fossa. Cheutras vegn il temps da ruaus primar buca prolunghius.

Art. 17

Temps da ruaus

Il temps da ruaus per tuttas fossas, munta a 20 onns. Eventualas restonzas d'ossa ni dad urnas, che vegnan neunavon enten cavar las fossas suenter il temps da ruaus prescret, ston vegnir satradas da buna maniera.

Art. 18

Exhumaziun

Igl ei scumandau d'exhumar ina bara avon ch'il temps prescret seigi spiraus. Sin fundament d'ina damonda motivada dalla vischnaunca ni dils parents, sa il departement da sanidad conceder ina lubientscha excepziunala. Exhumaziuns da defuncts satrai, stattan sut survigilanza dil miedi districtual, che pren las disposiziuns necessarias a risguard la polizia da sanidad.

Art. 19

Sligiar si fossas

Suenter il temps da ruaus da 20 onns, sa la suprastonza ordinar da sligiar si parts dil santeri. Vul ella far quei, eis ell'obligada da publicar quei ufficialmein e comunicar als vegnentsuenter il termin dall'allontaziun e quei sil pli pauc 3 meins avon.

Art. 20

Allontaziun

Igl allontanar la rama ed il crap ei caussa dalla vischnaunca. La crusch resta en possess dils artavels. Vegn tala buca allontanada einteifer il temps fixau, dispona la suprastonza communalada dad ella.

Art. 21

Qualitad dils vischals

Il vischi ha dad esser ord in lenn dalla sort lomma. Ei la bara ultra dil vischi aunc enserrada en ina teigia da plastic ni en ina cuvrada da metall, ston quellas vegnir perfurradas avon che la fossa vegni cuvretga, per che la bara survegni aunc aria, per aschia smarschir. (Art. 18 cantunal).

Art. 22

Ramas, segns fossa

Mintga fossa sto vegnir enramada cun ina rama da crap. Las ramas duein haver ina mesira da 60 sin 160 cm per carschi. Las ramas dad urnas per affons 40 sin 80 cm.

Cruschs e monuments ston s'accordar e s'adattar al contuorn ed astgan esser fabricai ord crap ni fier. Els santeris da Breil e Dardin, ein mo cruschs fier lubidas.

Cruschs e monuments astgan buca survargar las suandontas dimensiuns:

- Cruschs per carschi 1.40 m ault e 0.70 m ladezia
- Cruschs per urnas 0.80 m ault e 0.40 m ladezia
- Cruschs per affons 0.80 m ault e 0.40 m ladezia

Cruschs veglias dueien restar en lur grondezia e bellezia. Mintga segn-fossa duei purtar num, prenum, onn da naschientscha ed onn dalla mort dil defunct (Art. 16 cantunal).

Cruschs ni monuments specials, drovan ina lubientscha dalla suprastonza communal. Il terren ordeifer la rama, astga buca vegnir surplantaus.

Tuts monuments e cruschs, astgan vegnir eregidas sil pli baul 6 meins suenter la sepultura. Il material restont sto vegnir alontanaus immediatamein da quels, ch'exequeschan la lavur, sinaquei ch'il santeri resti schubers.

Cruschs e monuments da fossas cavadas si, ein d'allontar ord santeri entras ils parents.

Taxas

Sesents en ina vischnaunca

Taxa pauschala per fossa	frs. 600. -
Taxa per urna e fossa d'affons	frs. 300. -
Exhumaniziun	tenor cuosts

Buca sesents en vischnaunca

Taxa per fossa	frs. 2'000. -
Taxa per urna	frs. 1'000. -
Urna en fossa existenta	frs. 800. -
Fossa d'affon	frs. 800. -
Exhumaniziun	tenor cuosts

Art. 23

Manteniment dalla fossa

Tgi che posseda fossas, cruschs, monuments e ramas, ei obligaus da mantener quellas en bien stan. Duess in ni l'auter tralaschar il manteniment, sa la suprastonza communal surdar la lavur da remadura ad ina tiarza persuna cun suttametter ils cuosts als parents, ch'ei obligai pil manteniment dalla fossa. Il plantar plantas e cagliom sin las fossas ei scumandau, aschigleiti che quellas plantas han disavantatg e consequenza sil contuorn.

Mintgin che rugalescha fossas, duei dismetter ils curdems el liug destinau e mess a disposiziun tras la vischnaunca, la quala procura la dismessa da leu.

Tschuppials, dils quals ins vul vinavon far diever, ein da prender a casa.

La tgira dalla fossa senza parents, procura la vischnaunca entras surdar l'incarica ad ina tiarza persuna, che vegn indemnizada persunter, aschinavon sco igl ei pusseivel ord il relasch dil defunct. Il manteniment digl ulteriur terren da santeri, ei surschaus alla vischnaunca.

Art. 24

Schurmetg dil santeri Il visitar il santeri e siu terren, ei lubiu a scadin. Scumandau ei en special:

- In sedepurtar disturbend e da canera sigl areal dil santeri
- Donnegiar ni tartignar fossas sco era igl ulteriur terren da santeri
- Encurir ni alontanar plontas e fluras, senza dretg
- Visitar il santeri en accumpignament da tgauns

Art. 25

Prescripziuns subordinadas Per tuts cass buca stipulai en quest uorden, valan las prescripziuns cantunalas e federalas.

IV. Determinaziuns finalas e penalas

Art. 26

Determinaziuns penalas Contravenziuns da quei uorden da satrar e da santeris, vegnan punidas dalla suprastanza communal cun castitgs da frs. 50.– entochen frs. 500.–. L'execuziun dalla disposiziun da castitg sin cuost dil culpont sco la premessa al derschader, resta resalvada. La procedura sedrezza tenor las determinaziuns cantunalas ed il proceder da castitg dallas instanzas administrativas.

Art. 27

Vigur Quest uorden da santeris va en vigur cun l'approbaziun dil cussgel da vischnaunca ils 1 da schaner 2017. El remplazza igl uorden da santeris dils 18 da december 1992.

Approbaus dil cussegl da vischnaunca ils 14 da november 2016.

En num dil cussegl da vischnaunca

En num dalla suprastanza communal

Il president:

Maurus Tomaschett

Il president:

Clau Schlosser

Il vicepresidente:

Pascal Derungs

Igl actuar:

Curdin Cadonau